

Meklējot jaunus fotomedību laukus Rietumāfrikā: Gana

Pēc ilgas svārstīšanās par ceļojuma vietu un laiku, mēs, divi domubiedri – Ainārs un Otars, beidzot, 2012. gada septembrī, iegādājāmies biļetes uz Akru. Izvēle balstījās uz šādiem argumentiem: jauns reģions Āfrikā, kur nav būs, un ar to saistītās izredzes redzēt un nofotografēt jaunus putnu sugas, *English-speaking*¹ valsts, relatīva drošība un arī relatīvi lētākas avio-biļetes.

Laika izveles ziņā mūsu apsvērums bija izvairīties no lietus sezonas un tātad lielāka malārijas riska, kā arī no *harmattan* – ziemeļu vēja, kas parasti jau no decembra sākuma Ganā no Sahāras atnes smilšu putekļus, kuri, savukārt, samazina gaismu, kas tik svarīga fotogrāfiem. Par to, ka tas tiešām tā notiek, varējām pārliecināties, jo, skatoties pa lidmašīnas logu, visa Dienvidsahāra bija slēpta dzeltenīgā makonī.

Pēc ilgākas sarakstes ar visai nedaudzajām vietējām tūrisma firmām konstatējām, ka tās par pakalpojumiem pieprasa vismaz sākotnēji nesamērīgas cenas. Tad izrādījās, ka arī Ganas vietējais *BirdLife International* partneris *Ghana Wildlife Society* piedāvā savus gidu un putnošanas loģistikas pakalpojumus, un šo variantu arī izvēlējamies. Mūsu gids bija Davids Daramani, vecākais (iespējams pat pirmais) vietējais ornitologs. Mūsu maršruts aptvēra tikai Ganas dienvidaustrumu daļu – pārsvarā Atlantijas okeāna piekrasti un mežu joslu, ja to tā var saukt, jo no pirmatnīgiem mežiem mūsdienu Ganā ļoti maz kas palicis pāri – galvenokārt tikai aizsargājamās teritorijās, un arī tur, kā secinājām, viss nemaz nav labākajā kārtībā. Apmeklējam gan aizsargājamās teritorijas (*Kakum* nacionālo parku, *Bobiri* mežu, *Atewa* mežu un *Shai Hills* rezervātu), gan arī meklējam putnus ārpus tām.



Otars Opermanis (raksta autors) un Davids Daramani.



Ainārs Auniņš *Bobiri* mežā.

¹ Anglofona – *angļu val.*



Sarkanpieres bīskapiņš *Euplectes hordeaceus*.



Baltā ķiverčakste *Prionops plumatus*.

Akrā ieradāties 24. novembrī un varējām atļauties palikt vien līdz 2. decembrim. Laiks bija ļoti karsts – līdz pat +35 un vairāk grādiem pēc Celsija, mitrs, un pat naktī, šķiet, temperatūra nenokrita zem +25. Pārsvārā valdīja dūmakains laiks. Sanāca, ka lietussgāžu mūsu ceļā nebija, taču visu laiku sekojām lietiem, par ko liecināja daudzās peļķes. Principā bijām gatavi tam, ka nevarēsim nofotografēt tik daudz dažādu putnu kā tuksnešu, stepju un savannu biotopos, jo bija gaidāms gaismas deficīts, kas arī apstiprinājās. Vēl viena būtiska iezīme mežos bija tā, ka visi putni, kas ir pietiekami lieli (no zaļvārnām un uz augšu), lai būtu interesanti cilvēkam kā barības objekts, ieturēja pienācīgu distanci. Un to var arī saprast, jo vairākkārt mežā satikām vietējos medniekus un dzirdējām šāvienus. Mūsu gids apstiprināja, ka nekontrolēta *bush meat*² iegūšana Ganā ir liela problēma. Ganiešu uzņēmējs, ar kuru sarunājos lidmašīnā ceļā uz Akru, uzzinājis, ka esmu ornitologs, teica: “*Birds! I love birds!!! When I was a kid we went hunting every day...*”³

² Krūmu gaļa – *angļu val.*

³ Putni! Es mīlu putnus!!! Kad es biju bērns, mēs gājām medībās katru dienu... – *angļu val.*



Kapuces grifs *Necrosyrtes monachus*.

Tā mūsu sajūtas bija divējādas – no vienas puses, putni kaut kur bija un tos varēja dzirdēt, bet diemžēl tie bija neaizsniedzami mūsu objektīviem. Pat slavenajā *Kakum Canopy Walkway*, kas ir 350 m gara laipa, kura iekārta mūžameža augšējā stāvā 30 m virs zemes, kur it kā varēja gaidīt, ka fotografēšana ies no rokas, rezultāts bija ne pārāk iedvesmojošs. Dzirdējām, ka, piemēram, degunradžputni un turako tuvojas, bet tad apstājas un nemaz neparādās vai arī lielā ātrumā šķērso telpu mums tuvumā. Nezinu, varbūt pacietīgi putnu vērotāji ar teleskopiem, vienalga, būtu apmierināti ar rezultātu, jo putnus principā uz brīdi var ieraudzīt, taču šāda izklaide nebija mūsu ceļojuma mērķis.



Baltkakla biškērājs *Merops albicollis*.

Savukārt ārpus aizsargājamām teritorijām un cilvēka mitņu tuvumā valdīja bioloģiskā vienveidība: viena vai dažas parastas plēsēju un gārņu sugas, viens parasts degunradžputns, viens parasts bišudzenis un tā tālāk... Visur viens un tas pats. Vienīgais, par ko nevarēja žēloties, bija audējputnu daudzveidība; es, piemēram, nofotografēju septiņas dažādas sugas, kuru līdz šim nebija manā kolekcijā. Tomēr okeāna piekrastes mitrājos pie Akras, *Cape Coast* un Temas, kur blakus vietējām Āfrikas sugām bija arī tūkstoši Palearktikas migrantu (pīles, tilbītes, bezdelīgārtiņi, lietuvaiņi u.c.), putni bija pārsteidzoši droši, un, šķiet, tur izšaušanas problēma nepastāv.



Melnais audējputns *Ploceus nigerrimus*.

Lai vai kā, brauciens tomēr uzskatāms par veiksmīgu, ņemot vērā ne tikai fotogrāfijas, bet arī jaunus iespaidus un pieredzi. Piemēram, atmiņā paliks vakara gājiens mūžamežā uz vietējā endēma baltkakla klinšuvārnas *Picathartes gymnocephalus* nakšņošanas vietu. Diemžēl bija tik tumšs, ka fotografēšana bija apgrūtināta, toties divus putnus redzējām. Vai mēs gribētu Ganā vēlreiz atgriezties? Lai fotografētu putnus – tajā pašā reģionā un gadalaikā –, visdrīzāk, nē. Toties noteikti apsvērtu braucienu uz ziemeļiem, savannām, piemēram, uz *Mole* nacionālo parku, visdrīzāk, citā gadalaikā, kad, kā mums tika solīts, dabas fotogrāfiem ir lielākas iespējas.



Apkakles nektārputns *Hedydipna collaris*.

OTARS OPERMANIS,
opermanis@gmail.com
Teksts un foto